

Albert belga király halálos szerencsétlenség áldozata lett

Tragédia a hegyek között — Tizenkét méteres szakadékba zuhant a király
— Csütörtökön lesz a temetés, pénteken teszi le Lipót trónörökös a királyi
esküt — Vilmos excsászárt lesújtotta a szerencsétlenség híre — Küldött-
ség utazik Bucurestiből a temetésre

Hivatalos gyász és zenetiltalom az országban a temetés napján

Brüsszelből jelentik: Mély gyász borult Bel-
giumra: I. Albert belga királyt egy kirándulás al-
kalmával halálos szerencsétlenség érte. A király
szombaton délután komornyikja kíséretében a
Namur vidékére utazott, hogy kedvenc sportjának,
a hegymászásnak hódoljon. A namur környéki he-
gyek között a Le Vieux Colombier aránylag ve-
szélytelen helyén történt a szerencsétlenség, amely
a király halálát okozta.

A tragikus eseményről szóló hír csak vasár-
nap reggel terjedt el és arról szólt, hogy Albert
király autószerencsétlenség áldozata lett. A szük-
szavu távirati hír szerint Albert király komornyik-
ja kíséretében a namur vidéki hegyek között autó-
jával egy szakadékba zuhant és úgy a király, mint
a komornyik szörnyen halt.

Csak vasárnap délután közölték a belga rá-
dióállomások, hogy a király halálát nem autó-
szerencsétlenség okozta, hanem I. Albert a Le
Vieux Colombier hegy egyik szakadékába
zuhant a csúcs megmászása közben.

A szerencsétlenségnek közvetlen szemtanúja nem
volt. A király vasárnap délután három órakor in-
dult el a kirándulásra teljes turista felszerelésben.
Erzsébet belga királyné ebben az időben a laakeni
királyi kastélyban tartózkodott és könnyebb ter-
mészetű hülléssel ágyban feküdt. A kastélyban
rendkívüli izgalmat váltott ki, hogy a király este
nyolc órakor, mint ahogy azt eredetileg terve-
vette, még nem érkezett meg a kastélyba. Az órák
teltek, már éjjel is elmúlt és az udvar még mindig
nem tudta, hogy mi lehet az oka a király késésé-
nek. Éjszaka két órakor érkezett meg a komornyik
a királyi autón a kastélyba és mélyen megrendül-
ve közölte, hogy a király eltűnt. A komornyik elő-
adása szerint a király a hegyek között megállít-
tatta az autót és elindult ama csúcs felé, amelynek
megmászását már hetekkel ezelőtt megkísérelte.
Neki — a komornyiknak — azt az utasítást adta,
hogy maradjon az autó mellett és ott várja meg
visszaérkezését. A komornyik az esti órákig várt,
aztán kétségbeesetten az uralkodó keresésére in-
dult, de a sötétben természetesen nem sikerült
megtalálnia. Ekkor határozta el, hogy autón visz-
szatér a laakeni kastélyba.

Meglazult szikla okozta a katasztrófát

A király szárnysegédje, Dixmuiden tábornok,
az éjszakai órákban mentőexpedíciót szervezett a
király felkutatására. Reggel hat óra körül bukkant
rá a tábornok Albert király holttestére.

A király holtteste fejjel lefelé csüngött a me-
redek lejtőn, lábával a magával vitt kötélbe
bonyolódva és a fején tántorgó, aludt vérrel
borított seb az első pillanatra elárulta, hogy
a halál percek alatt állott be.

A király körülbelül tizenkét méter magasságból
zuhant le és pedig a jelek szerint azért, mert a
szikla, amelyre lábát támasztotta, meglazult és a
testsúlya alatt lezuhant. Az esés folytán a test
előre lendült és a király fejjel lefelé esett a sza-

kadékba, még pedig úgy, hogy feje jobboldalára
esett. A koponya jobbfele valószínűleg szilánkokra
zúzódott, amint azt a későbbi orvosi vizsgálat a
király haláláról felvett állami okiratban megállá-
pította. Albert király Európa egyik legelső alpi-
nista volt, aki a svájci és tiroli hegyek vala-
mennyi óriását megmászta és most saját hazájá-
nak egyik alacsony sziklakupuján érte el a kiszá-
mithatatlan végzet.

A király halálának hírének csak vasárnap dél-
előtt közölte a miniszterelnök Erzsébet királynő-
vel. A borzalmas csapás a királynét teljesen meg-
törtte, úgy, hogy egész nap magába roskodva ült
a király hálószobájában, ahol az uralkodót felra-
vatalozták. A királyi pár gyermekeit táviratilag
értesítették az eseményről. Lipót herceg trónörö-
kös, aki feleségével, Astrid hercegnővel Svájcban
üdült, ma érkezett meg Belgiumba. A belga király
halála gyászba döntötte az olasz uralkodói házat
is, mert Umberto olasz trónörökös felesége az el-
hunyt király Mária leánya.

A délutáni órákban a belga igazságügymi-
niszter elvégezte az alkotmány értelmében a halál
igazolásának szomorú kötelességét. Az alkotmány
értelmében az államfőt halála után legkésőbb há-
rom nappal el kell temetni. A temetést valószínű-
leg szerdára, de legkésőbb csütörtökre tűzik ki
azért, hogy azon Mária olasz trónörökös né férjé-
vel, Umberto trónörökösrel is résztvehessen. A ki-
rályi teljhatalmat az alkotmány értelmében egye-
lőre a belga kormány gyakorolja, mindaddig,
amíg a trónörökös az alkotmányos esküt le nem
teszi.

Néhai I. Albert királyt hajlama már trón-
örökös korában a katonai pálya felé vonzotta és
már egészen fiatalon a belga hadsereg legkép-

Királyok és államfők a temetésén

Bucurestiből jelentik: Albert belga király hir-
telen, tragikus körülmények között bekövetkezett
halála mély gyászsal sújtotta Romániát, amelynek
Belgium a háború alatt szövetségese volt. A kor-
mány a mai naptól kezdve hivatalos gyászt ren-
delt el a temetés napjáig.

A belga király temetésének napján pedig Ro-
mánia területén minden látványosság szünet-
tel, szesztilalom lép érvénybe és az iskolák-
ban, valamint a hivatalokban szünetet tar-
tanak.

A gyásznapon az összes iskolákban gyászünnepé-
lyeket kell rendezni Albert belga király emlékére.

Bucuresztiben kijelölték azt az impozáns és
nagy számú küldöttséget, amely megjelenik a belga
király temetésén. A küldöttség vezetője Miklós
királyi herceg, míg tagjai: Anghelescu közokta-
tásügyi miniszter, Ghica bruxellesi román követ,
Manu tábornok, valamint Manolescu és Gheorghiu
ezredesek. Maria anyakirályné megleghangú rész-
véttváratot intézett a belga király özvegyéhez.
Tatarescu miniszterelnök még vasárnap személye-
sen fejezte ki a kormány részvétét Guyot bucu-

resti-i belga követ előtt, míg Belgrádból Titulescu
küldött a belga követnek részvétlváratot.
Bucurestiből jelentik: A belga király halála
miatt a hadügyminiszter hat napi gyászt rendelt
el a hadseregben. Ezen idő alatt a hadsereg va-
lamennyi tisztje és altisztje gyász-szallagot köte-
lesek viselni.
Károly király egyébként közeli rokonságban
volt Albert belga királlyal, amennyiben Albert
király édesanyja Hohenzollern-Sigmaringen
hercegnő volt, I. Károly király nővére.
Budapestről jelentik: A magyar képviselőház
és főrendiház részéről táviratot küldtek a belga
parlamenthez. Olaszországban is udvari gyászt
rendeltek el és ezért Suvich olasz külügyi államtit-
kár tiszteletére Budapesten tervezett operaházi
diszkladadás elmarad, mert azon a külügyi állam-
titkár úgy sem vehetne részt.

A későbbi jelentések szerint a belga trónörö-
kös feleségével együtt autón megérkezett és nyom-
ban kihajtatott a laakeni kastélyba, ahol zokogva
borult rá édesapja ravatalára. Érdekes, hogy a
trónörökös, miként apja is, ha külföldön utazik a
gróf Réthy nevet használja és ilyen néven tartóz-
kodott most is Svájcban.

Lipót brabanti herceg, a belga trónörökös a királyi esküt pénteken teszi le.

A koronázási ünnepségek csak a nemzeti gyász
letelte után lesznek. A király holttestét ma dél-
után átszállították a laakeni királyi kastélyból
Brüsszelbe. Az utvonalon végig a frontharcosok
állottak. Az elhalt uralkodó holttestét ágyutalpon
szállították a St. Gudule templomba.

Vilmos excsászár nyilatkozata

A belga kommunista párt tegnap kiáltványt
bocsájtot ki, amelyben felszólította hivat, hogy
akadályozzák meg Lipót herceg trónralépését és
kiáltás ki Belgiumban a köztársaságot. A belga
szociáldemokrata párt vezére, Van der Velde volt
miniszterelnök szintén manifesztumot bocsájto-
t ki, amelyben közli, hogy

a belga szociáldemokrata párt Lipót herceget,
az eddigi trónörökösöt elismeri az ország új
uralkodójának.

Londonból jelentik: A Reuter-iroda tudósítója
Doornban beszélgetést folytatott Albert belga ki-
rály tragédiájáról II. Vilmos német excsászárral.
A tudósító jelentése szerint a volt császárt mélyen
lesújtotta Albert király szerencsétlenségének híre,
amelynek vétele után visszavonult dolozsóbájá-
ba, ahol hosszabb ideig magában élt. Az uj-
ságitónak Vilmos a tragédiáról ezeket mondotta:

— Mélyen megrendített a tragédia, mert Al-
bert mindig a sors kegyeltje volt. Hazájára nézve
az ő halála nagyon súlyos veszteséget jelent, mert
az ő népszerűsége tartotta össze népét és orszá-
gának részeit.

Huszezer főnyi gyászoló tömeg kísérte utolsó útjára Pop C. Istvánt

Gyászszeretartás a Kulturpalotában — „Tatarescu: „A Te hívásodra jöttem..!” — Mihalache, Maniu, Voicu Nitescu, Madgearu és a nemzeti parasztpárt vezérkarának többi tagja a ravatalnál

A részvétnek olyan impozáns megnyilvánulása közepette kísérték ma utolsó útjára Pop C. Istvánt, amilyenre ritkán adódik példa egy város életében. Az ország minden részéből zarándokoltak ezen a napon Aradra, hogy leróják kegyeletüket azon férfiu iránt, aki évtizedeken keresztül hihetetlen energiával, kitartással és hittel küzdött népéért. Az a tömeg, amely ma a katófalkot körülvette, az a beláthatatlan menet, amely a koporsó mögött haladt, az a virágerdő, amely a ravatalt körülvette... mind lélekbeljövő megnyilvánulása volt a nagy veszteség feletti fájdalomnak. Pop C. Istvánt ma utolsó útjára kísérték s vele eltűnt Arad életéből az a férfi, aki — túl minden politikán — ennek a városnak, Arad fejlődésének önzetlen harcosa volt.

Népvándorlás Arad felé

A kora hajnali órákban érkeztek a megye minden részéből a különvonatok, amelyek küldöttségek egész tömegét ontották. De nemcsak vonaton jöttek, kocsikon, gyalog igyekeztek a közeli községekből az emberek Aradra, hogy itt bucsut vegyenek a ravatalon fekvő Pop C. Istvántól. Sokan már vasárnap jöttek, hogy résztvegyenek a koporsónak az Unirei-uccai lakásból a Kulturpalotába való átszállításánál, amely vasárnap délben történt meg. Hétfőn a Kulturpalota környékét elárasztották az emberek, s egészen a korzóiig minden talpalatnyi helyet elfoglalt a tömeg.

Huszezer ember vonult fel, hogy utolsó útjára kísérje a nagy államférfit.

A Kulturpalota előtt hat díszsisakos rendőr állott őrséget. Már kilenc órakor kezdődött a gyászszeretartásra meghívott közönség felvonulása és jóval tíz óra előtt zsufolásig megtelt a Kulturpalota. A nagyterem közepén állott a ravatal, amelyet Limbeck Jenő állított fel,

mellette négy királyi testőr, akiket az Őfelsége képviseletében érkezett Iliasevici tábornok, udvari marsall hozott magával.

A lezárt érckoporsót nemzeti lobogó borította, a katófalk előtt az uralkodó hatalmas vörös székükből és rózsából álló koszorúja foglalt helyet, nem messze tőle volt Mária királyné rózsaszínü székükből és rózsából álló koszorúja, amelyet az anyakirályné szárnysegéde, Zvidenek ezredes hozott magával. A katófalk körül

diszsisakos rendőrök vontak kordont, amelyen belül Iliasevici udvari marsall, a kormány, a volt miniszterek és képviselők állottak. A szeretartás kezdete előtt körülbelül negyedórával érkeztek az aradi hatóságok: a tisztikar Argesanu és Banciu tábornokok vezetésével, a bírói kar Orezeanu Romulus főelnökkel élén, a politikai pártok képviselői, közöttük a Magyar Párté, amelynek küldöttsége élén dr. Barabás Béla, dr. Széll Lajos, dr. Parecz Béla és dr. Nagy Sándor állottak, az egyházak képviselői: Pacha Ágoston dr. püspök képviseletében Wegling János kanonok, az aradi minorita szerzetes-rend képviseletében Wild Endre dr. kiérdemesült rendfőnök, a szerb egyházat Kovintyity Uros főesperes, az evangélikusokét Frint Lajos püspök, az izraelita hitközséget dr. Vágvölgyi Lajos és Schreiber Joachim főrabbi képviselték.

Néhány perccel tíz óra előtt megérkezett Tatarescu György miniszterelnök, akivel együtt érkezett Iliasevici marsall, Saveanu N. kamarai elnök, Marcus Mihály dr. kamarai elnök, Groza János dr. megyei prefektus, Ursu János dr. polgármester, Moga Romulus rendőrkezes és körülbelül negyven képviselő és szenátor. Megérkezik dr. Comsa Gergely püspök, valamint a nemzeti-parasztpárt Aradra érkezett vezérkara: Mihalache, Maniu, Madgearu, Voicu-Nitescu, Slavescu Victor, Crisan György, Tilea Viorel, Calinescu Armand, Bocu Sever, Grossu volt kamarai alelnök, Viad

Maniu: „Nevét a történelem halhatatlanná teszi...“

A miniszterelnök szavai alatt Niculescu püspök halkán zokogni kezdett. Tatarescu miniszterelnök ezután rámutatott arra, hogy Pop C. István nem egy országrészé, nem egy politikai párté, hanem az egész nemzeté volt. Tegnapelőtt Mihali, tegnap Goldis, ma Pop C. István... most, amikor legnagyobb szükségünk volna tanácsadókra, egymásután dőlnek ki a sorból az egyesületi küzdelmek nagy vezeterei. A mi kötelességünk megőrizni azt az erkölcsi hagyatékot, amely e nagy harcokról ránk maradt.

— Mintha most is hallanám szavait — folytatta a miniszterelnök — amelyeket a nagy politikai harcok idején hangoztatott. Vigyázat, ne veszélyeztessétek a véráldozatokkal véghezvitt egyesülést. Ezt hagyta ránk poli-

Aurél, Pop Ionel, Sancluc-Saveanu, Vene Iosif, Ghelmegheanu, Iacobescu, Manu lelkes, Anghelescu volt bankkormányzó, Boila Romulus, Serban Mihály volt kisebbségi miniszter és számos képviselő és küldöttség, így a sibiuiak deputációja Coriolan Stefan volt prefektus, valamint az oravitaiak küldöttsége Radovan volt prefektus vezetésével. Bevonult ezután a görög katolikus klérus husz papja, Niculescu lugoji püspök, Frentiu püspök és Macovei blaji kanonok vezetésével.

A színpadon a lugoji görög katolikus egyházi dalárda foglalt helyet Bacau J. professzor vezetésével. fent az emeleten, két oldalt az Armonia és Doina Crisana énekkarok állottak. Pontban tíz órakor kezdetét vette az egyházi szeretartás, amelyet Niculescu püspök pontifikált, a gyászdalokat a lugoji kar énekelte.

A miniszterelnök bucsubeszéde

Elsőnek Niculescu püspök mondott beszédet. Méltatta az elhunyt nagy kvalitásait, elmondotta, hogy egész ember volt, aki sohasem tudta, mi a megalkuvás és mi a félelem, amikor népéért harcolt. Egész pályafutása alatt a nemzeti ideálok fűtötték, soha a kiszabott utról el nem tántorodott és egész élete a konstruktív munka hatalmas építményét jelképezte. Védője volt egyházának is, amelynek minden törekvését buzgón támogatta. Vallásos ember volt, akinek legnagyobb elfoglaltsága, a politika számos küzdelme és gondja közepette mindig volt ideje ahhoz, hogy vallási kötelességeinek hiven eleget tegyen. Utána Tatarescu miniszterelnök mondott beszédet. A miniszterelnök megható gyászbeszédét így kezdte el:

— A Te hívásodra jöttem el, Pop C. István. — mondotta, — mert halálos ágyadon, amikor a vég közeledtét érezted, az volt a kívánságod, hogy a kormány egyik ókirályság-beli tagja jöjjön ravatalodhoz. S amikor azt a hívást meghallottuk, elhatároztuk, hogy a kormány elnöke jön ide, az ország miniszterelnöke, hogy ravatalod mellé helyezze a kegyeletteljes elismerés koszorúját, amelyet a nemzet egyik legnagyobb fia kiérdemelt. Ez volt a te parancsod, de nemcsak a tiéd, hanem az egész országé...

tikai testamentumként, ezt a végrendeletet kell hittel és kegyelettel végrehajtanunk, hogy elérkezzen az, amiért Pop C. István küzdött: a lelkek egyesülése. Azért jöttem ide személyesen, — mondotta végül emelt hangon a miniszterelnök, — hogy itt, a ravatalod előtt állapítsam meg: az alba-iuliai nemzetgyűlésnek. Pop C. István, Te voltál az elnöke és szellemi vezére.

A miniszterelnök után N. Saveanu, a Kamara elnöke mondott bucsuzatót. A képviselőház együttérzését és gyászt tolmácsolta és méltatta Pop C. Istvánt, aki két cikluson át a Kamara elnöke volt és ezen pozíciójában az összes pártok szeretetét és bizalmát kiérdemelte pártatlan működésével. Méltatta az egyesülés körüli érdemeit, valamint ismertette pályafutásának főbb etappjait. Ezután Macovei blaji görög katolikus kanonok, majd Mihalache, a nemzeti-parasztpárt elnöke beszélt. A párt mély fájdalmának adott kifejezést Pop C. István távozása felett.

— Eltávozott közülünk a nagy polgár, a nagy román, aki népével és hazájával élt, aki a mi büszkeségünk és hazájának egyik dicsősége volt.

Megemlékezett pályafutásáról és leszögezte, hogy a alba-iuliai nagy történelmi es-

CORSO-MOZGO! MA!

Egész kis helyérek!
Lei 6, 8, 12.

LAURA PLANTE
oroaz-árgyu hatalmas liimje

A cár táncosnöje!

Kápráza os oári balették és orosz-tórusok, táncor.

Ma d. u. 8 órakor

MIT SZÓL MAJD A FÉRJEM!

Renate Müller — Georg Alexander
pazac zenés v g á nka.
Jegy Lei 8.—

Jön: CORSO!

Lehár operett!

EGGERTH MÁRTA

Bucurestiben hónapokig zsufolt házak.
Budapestben hat nagy mozgóban látszottak egyszerre

CÁREVIC

9 sztár

ERY BOS
GEORG ALEXANDER

HANS SCHÖNKER az új hőstenor

Humor, vice, nevetés.

OTTO WALLBURG
IDA WÜST
ANTON POINTNER
MAX GÜLSTORFF
OTTO PAUL

mény szorosán összekapcsolódott Pop C. István nevével. Emlékezetes marad a június 8-án mondott beszéde, amelyet a restauráció alkalmával mondott el és amelyben üdvözölte Öfelségét.

— Elvesztése túlhalad egy politikai párt fájdalmán, haláltmegvető harcai nemzetéért, az ország történetében tette halhatatlanná nevét.

Mihalache beszéde folytatásában rámutat arra, hogy az elhunyt sohasem ismerte a félelmet, amikor halállal fenyegették meg, akkor is bátran harcolt népéért. Pártokon felülálló személyéről mindenkor lepattantak a támadások. A nemzet egységéért küzdött mindenkor, ez volt az ideálja.

— És most a tulvilágról kiáltja felénk, — fejezte be beszédét a pártelnök — amit szerettem nektek, azt tartásotok meg.

Ezután Maniu Gyula mondott beszédet. Az elhunyt kiemelkedő talentumát, munkabíró energiáját, nagy jószágát méltatta, ismertette a

A politikai pártok utolsó üdvözlése

Maniu után Bocu Sever beszélt, aki a Bánság gyászát tolmácsolta és méltatta az elköltözött nagy, megbecsülhetetlen érdemeit, majd Grossu volt kamarai alelnök mondott búcsuztatót a volt parlament nevében. Leszögezte, hogy Pop C. István a parlamentarizmus nagy alakja volt, aki a parlament presztízsét mindenkor megőrizte és morális tekintélyét egyformán elismerte minden politikai párt.

— Ma már nincs többé. Sirjunk, sirassuk meg nemzetünk nagy alakját, aki örökre eltűnt közülünk...

Cosma Mihály dr. főesperes az aradi és aradmegyei nemzeti-parasztpárt nevében beszélt s búcsuztatta a párttagozat bölcs vezérért, szellemi irányítóját. A megyei parasztság igaz atyja volt, akinek munkássága világító fátylaként mutat a jövőbe s jelöli ki azt az utat, amelyen a vezérlete alatt állottaknak továbbra is haladniuk kell.

— Igérjük, hogy hűvek maradunk tradícióidhoz, folytatni fogjuk munkásságodat, hittel és kitartással haladunk tovább azon az uton, amelyet számunkra kijelöltél és szellemed fog bennünket vezetni munkánkban. Szívünkben életünk végéig megőrizzuk irántad való bámulatunkat. Szeretett és feledhetetlen elnökünk, nyugodj békében. Emlékedet nemcsak mi, hanem gyermekeink is, generációkon keresztül megőrzik.

A némettség együttérzése

Manolescu dr. képviselő az aradi parlamentairek nevében búcsuztatta el Pop C. Istvánt, akinek a nemzeti eszméért folytatott harcait méltatta. Bornemisa (Cluj) a Goga-párt és Goga Octavian nevében beszélt, majd dr. Ispravníc Sever a Bratianu György-párt nevében szólalt fel. Megállapította, hogy az elhunyt apostola volt a nemzeti eszmének, mintaképe a politikusnak és férfinak. Jonescu a Lupu-párt utolsó üdvözlését tolmácsolta, majd Beller Hans képviselő a némettség együttérzésének adott kifejezést, német nyelven elmondott búcsubeszédében kijelentette, hogy a német nép együtt érez a románsággal, abban a fájdalomban, amely Pop C. István elvesztése folytán érte és a gyász ezen órájában kötelességének tartja kijelenteni, hogy a halálhír a németiséget éppen úgy megrázta, mint a román népet. Pop C. István gyűlölettől és türelmetlenségtől mentes nacionalizmusáról beszélt.

— Soha türelmetlenséget az ő részéről nem tapasztalhattunk, ilyen érzést igazságérzete kizárt. Nem ismert kompromisszumot ebben a tekintetben. Minden törekvése odairányult, hogy a román és német népek egyet-

regi kisebbségi harcokban betöltött szerepét, majd megállapította, hogy a régi monarchia idején, az egyetlen erdélyi politikus volt, aki elment Hágába, hogy az Interparlamentáris Unió előtt felemelje szavát népéért. S harminc év múltán, újra felszólt az Interparlamentáris Unió ülésén, hogy sok évtizedes küzdelmének eredményeit megvédelmezze. Pop C. István, — mondotta — volt az átmenet a régi memorandisták és a mai aktivista politikusok között. Nagy érdeme, hogy rábírta a nagyhatalmakat a demarkációs vonal megszüntetésére s ezzel lehetővé tette a tényleges egyesülést.

— Hálásaknak kell lennünk a sors iránt, — mondotta, — hogy nekünk adta ezt a férfit, aki sohasem állott idegen oltárok előtt, sohasem gondolt idegen érdekekre, hanem mindig egyedül hazájának érdekeiért harcolt. Nevét a történelem aranylapja teszi halhatatlanná, emlékéit pedig mindannyian megőrzik szívünkben.

értésben éljenek, váll-váll mellett küzdjenek a közös érdekekért.

Popa Augustin teológiai tanár, az Assoziata Generala a Romanilor Uniti Victoria képviselőjében, majd Albon, az aradi Victoria bank igazgatója, a bank nevében búcsuzott el az elhunytól. A beszédek sorát Alex. Crisan egyetemi hallgató zárta be, aki a bucaresti-i egyetemi hallgatók utolsó üdvözlését hozta.

A gyászmenet

Fél egy órakor ért véget a gyászszertartás, amelynek befejeztével a lugoji dalárda énekelt, majd megindult harangkongás közepette a hatalmas menet. Somesi parasztok hozták ki a koporsót a Kulturpalotából, amely előtt már ott állott a nemzeti lobogóval beborított ágyutalp. Megindult a menet. Legelől egy szakasz diszsisakos rendőr haladt, utána a keresztet vitték, majd négy magasrangú tiszt párnán, az elhunyt kitüntetéseit, Bratianu őrnagy, Chirchulescu ezredes, Chirchulescu alezredes és Pascuti őrnagy, — mindegyik mellett kivont karddal két-két kapitány — haladt a kitüntetésekkel. Ezután következett harminc koszoru, amelyeket a parasztküldötségek vittek, majd négy, koszorútól valósággal roskadozó kocsis haladt. Ezután újabb tíz koszoru, amelyet a parasztság küldöttjei vittek. A dalárdák után a görög katolikus papság jött, majd az ágyutalpakon vitt koporsó következett. A koporsó után közvetlenül a családtagok haladtak és nyomban utánuk Tatarescu miniszterelnök, Iliasevici udvari marsall, a hatóságok, a volt miniszterek, képviselők és pártok delegációi. A gyászoló közönség beláthatatlan tömegének sorát a katonaság zárta be, egy zászlóalj gyalogság, egy tüzérezred, egy század rosiori, majd újból a gyászmenethez csatlakozott közönség következett, ezrekre menő számban.

A Victoria bank előtt, amelynek az elhunyt örökös elnöke volt, néhány percre megállt a menet, majd tovább vonult a Crisan- és Ghiba Birta-uccákon keresztül a felső temetőig, ahol a Pascuti-család sírboltjánál folyt le a végső szertartás. Sortűz közepette helyezték el a sírboltban Pop C. István holttestét, amelyet Conopra szállítanak, amint felépül a hatalmas mazuoleum, amely végső nyughelye lesz a nagy államférfinak.

Kilencven koszoru

Pop C. István ravatalán

A ravatalra a következő koszorúk érkeztek:

Öfelsége II. Carol. — Maria anyakirályné. — A kormány. — A Kamara. — A Balkán-konferen-

Adóbónért 55%-ot

adok bevásárlásnál
Goldstein Lajos Divat-
áruháza 698

Arad, Strada Bratianu 2.

cia bolgár csoportja. — A görög kormány. — Az olasz kormány. — A Balkán-konferencia elnöki tanácsa. — A Kamara tisztviselői. — Jugoszlávia kormánya. — Dr. Botioc és családja. — Gál-coalád. — Bucurescu-család. — Dr. Cotioiu Romuald és Zseni. — Dr. Bologa, dr. Trailescu Ionel, Gheorghiu, Socol és Ionescu-családok. — Mistisior. — A Textilgyár igazgatósága és választmányja. — Nia, Pitu és Ileana. — Emilia és dr. Trailescu. — Seracu-család. — Annie, Aurel, Nia és Pitu. — Maria, Titi, Bicu és Libus. — Zoe, Costel és Ileana. — Nelly és Annie. — Dr. Lazar Agoston. — Román Nőegylet. — Dr. Ghebeles és dr. Rimbasiu-családok. — Victoria Bank Timisoara. — „Victor.” — Vakok Intézete. — A glogovai bank igazgatósága. — A Tanítóképző Intézet. — Abu-család. — Anghelescu Constantin. — A nemzeti-parasztpárt aradi tagozata. — A görög katolikus egyház. — A villanygyár. — Victoria Bank Arad. — A görög katolikus egyházi tanács. — A nemzeti-parasztpárt chisineu-cris-i tagozata. — A Victoria Bank igazgatósága. — Dr. Vuia-család. — Dr. Pavelut-család. — Concordia. — Export Szindikátus. — Banca Româneasca igazgatósága. — Siarteu dr. családja. — A görög katolikus parochia. — A nemzeti-parasztpárt bihari csoportja. — Hauts-Eidam. — Aradváros. — A liberális-párt aradi tagozata. — A bucaresti-i Banca Româneasca igazgatósága. — Az abrud-i Román Egyesület. — Brádi „Mica” aranybánya. — Dr. Candin Dávid. — Sabina, Sándor, Lucu és Zseni. — Zseni, Dudi, Ionel és Victor. — „A nagy Pop C. Istvánnak”. — „Liviu”. — Nemzeti-parasztpárt. — Az aradi csendőrszárnyparancsnokság. — Barba ezredes. — Az aradi cukorgyár igazgatósága. — Fringhian vezérigazgató és családja. — A megyei tanács. — Tari, Mircea és gyermekei. — Az Arad-Brádi R.-T. igazgatósága. — Misa, Comer és Aurica. — A cukorgyár igazgatósága. — Mezőgazdasági Kamara. — Pop Augustin és Aurora. — Vaída-Voevod Sándor. — A nemzeti-parasztpárt savarsini tagozata. — A somesi nemzeti-parasztpárt. — A szerb egyházközség. — A CFR. igazgatósága. — Dr. Bianc Jenő sziguranca vezérigazgató és családja. — Az özvegy a következő felirású szallagot helyezte a ravatalra: „Felejthetetlen és szeretett férjemnek — Zseniké.” — Serban Mihail, Iustin és Mariora. — Mocioni de Foen Antal. — Popovici Mihály volt pénzügyminiszter és a nemzeti-parasztpárt madareui tagozata.

Módosítják az ipartörvényt,

amelyhez az aradi UGIR és a Munkakamara véleményét kéri

Érdekes és az iparosság szempontjából nagyfontosságú leirat érkezett ma Aradra. A munkakamarák és az érdekeltek ismételt intervenciójának eredményeképpen, a munkaügyi minisztérium elhatározta, hogy módosítja az ipartörvényt és ezzel kapcsolatban átiratot intézett az UGIR-hoz (Gyáripárosok Országos Szövetsége), valamint a munkakamarákhoz is, amelyeket arra kért, hogy fejték ki az új törvényre vonatkozó kívánásaikat. Ez az átirat ma érkezett meg az aradi Munkakamarához, valamint az UGIR aradi képviselőjéhez.

A minisztérium a leiratban elsősorban a tanonckérdés szabályozásával kapcsolatban kérte ki az érdekeltek véleményét és szakvéleményt kért a kontárok megrendszabályozására is. Ugy az UGIR aradi fiókja, mint az aradi Munkakamara részletes emlékiratot dolgoznak ki, amelyet az UGIR központjához, illetve a munkaügyi minisztériumhoz terjesztenek fel.

Pályát választó asszonyok, leányok figyelmébe!

Uj kozmetikai tanfolyam kezdődik **PILISINE kozmetikában**, ugy elméleti, mint gyakorlati szakszerű kiképzéssel, olvasó csoporttanítás. Arad, Bul. Reg. Maria 15.

ÉPÍTETOK FIGYELMÉBE!

CONSTRUCTIA ÉPÍTŐIPAR RT.

Strada Iosif Vulcan No. 6.

Tritthaler Ferenc és Nachtnébel Ödön főmérnök műszaki vezetése alatt vállal mindennemű új építkezést, tervezést, művezetést a legkisebb átalakításoktól a legmodernebb kivitelig.

Tatarescu miniszterelnök Aradon

Fogadtatás a pályaudvaron, társasbéd a Cercul Militarban — Aradi problémák a miniszterelnök szalonkocsiban — Uj beosztást kap Vulpe József prefekturális kabinetigazgató

Ma a kora reggeli órákban nagy élénkség uralkodott az aradi pályaudvaron. Ma reggel érkezett meg Aradra **Tatarescu** miniszterelnök, aki **Pop C. István** temetésén vett részt. Már hajnalban rendőrkordon zárta el a pályaudvart. **Iancu Traian** rendőrigazgató személyes vezetésével. Hét órakor érkezett meg az expresszhez csatolt miniszteri szalonkocsi, amelyet az első vágányra toltak át. A miniszterelnök **Sibiceanu** kabinetfőnök és **Bancila** biharmegyei prefektus kíséretében érkezett meg Aradra, ahol első látogatója **Vulpe József** prefekturális kabinetigazgató, a **Munkakamara** kormánybiztosa volt, aki nyomban megérkezése után tiszteltette a miniszterelnököt. Fél nyolc órakor megérkeztek az aradi hatóságok vezetői: **Argesanu** tábornok **Danescu** ezredes kíséretében, dr. **Marcus Mihály**, a Kamara alelnöke, dr. **Groza János** megyei prefektus, dr. **Ursu János** polgármester, dr. **Moga Romulus** rendőrkezes, **Ciorescu** Tache szigurancafőnök, dr. **Comsa** Gergely püspök, **Orezeanu** Romulus törvényszéki főnök, **Constaninescu** alpolgármester, **Popescu** Péter munkügyi vezérfelügyelő, dr. **Suciu** archimandrita, **Trimbitoni** Traian iparügyi vezérfelügyelő, dr. **Manolescu** képviselő, **Platos** János munkásbiztosítópénztári igazgató, dr. **Cotiu** Romul képviselő, dr. **Hentiu** képviselő, **Rezus**, a Banca Nationala igazgatója, dr. **Vuia** Salvator igazgató-főorvos és még sokan.

Nyolc óra tájban az aradi hatóságok fejei beszálltak a szalonkocsiba és hosszabb ideig elbeszélgettek a miniszterelnökkel. Fél kilenc óra tájban jöttek ki a kocsiból. **Tatarescu** mi-

niszterelnök mosolyogva szállt ki a vagonból és üdvözölte a fogadtatására összegyűlteket, majd **Marcus Mihály** dr.-ral együtt autóbá szállt és a kamarai alelnök lakására hajtatott. Innen ment a hatóságok vezetőivel tíz órakor a Kulturpalotába, ahol résztvett a temetésen.

Déli fél kettőkor a miniszterelnök és az aradi hatóságok vezetői **Argesanu** tábornok vendégei voltak a Cercul Militarban. A vendégeket **Balleanu** kapitány fogadta és kalauzolta a megterített asztalhoz. Az ebédet a követke-

TATARESCU GYÖRGY miniszterelnök

zők vettek részt: **Iliasevici** udvari marsall, **Tatarescu** miniszterelnök **Sibiceanu** kabinetfőnökkel, **Saveanu** Nicu, a Kamara alelnöke, dr. **Marcus** Mihály, a Kamara alelnöke, dr. **Groza**

János prefektus, dr. **Ursu** János polgármester, **Orezeanu** Romul törvényszéki főnök, dr. **Moga** Romulus rendőrkezes, míg a vendéglátó tábornok közül a tisztek közül: **Banciu** tábornok, **Serb** ezredes, **Zisu** ezredes, **Danescu** ezredes és **Balleanu** kapitány. Három óráig maradt együtt a társaság tagjai a Cercul Militarban, majd **Tatarescu** miniszterelnök és kísérete a pályaudvarra hajtatott.

A miniszterelnök ezután **Vulpe** József prefekturális kabinetigazgatóval beszélgetett, akivel megbeszélte a kabinetigazgató új beosztását. Pozitívet nem tudni, de

beavatott forrásból nyert információk szerint, Vulpe Józsefet a kormány bizalma új, fontos pozícióba hívja.

A miniszterelnök hosszas megbeszélést folytatott dr. **Marcus** Mihállal és dr. **Groza** Jánossal, akik

a speciális aradi kívánságokat és panaszokat tárták a miniszterelnök elé. Szóba került a Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a Munkakamara kérdése is, amelyekre a miniszterelnök megnyugtató választ adott.

Miközben a miniszterelnök az aradi vezetőkkel folytatott tárgyalást, **Saveanu** kamarai alelnök leszállt a szalonkocsiból és elbeszélgetett a bucsuztatásra kivonult hatósági főekkel. Három óra 56 perckor indult vissza a miniszterelnök **Bucurestibe**, félnapos aradi látogatás után.

Itt írjuk meg, hogy a nemzeti-parasztpárt aradi vezetősége a Dacia-étteremben rendezett 70 személyes társasbédet Aradon volt pártvezérek tiszteletére. Az asztalón **Mihalache** és **Maniu** Gyula ültek, mellettük **Madgearu**, **Calinescu**, **Bocu** Sever, **V. Dobrescu**, **Vaida** Mircea, **Crisan** György foglaltak helyet. A nemzeti-parasztpárt vezérei is délután utaztak vissza a fővárosba.

Jön! SELECT! BALLA LICI, Európa legjobb táncoszbrettje SELECT! Jön!

Pacha Agoston dr. püspök elhárítja magától a hitleri audienciája miatt ellene intézett támadásokat

Hazaérkezett Timisoarára a bánáti katolikus egyházfő „Petrescu Comnen berlini román követ nem talált semmi kifogásolni valót azon, hogy a püspök német államférfiakkal találkozott“

A bucaresti-i politikai élet homlokterében **Pacha** Agoston püspök berlini látogatása áll és kavart fel óriási hullámokat. **Pacha** püspök berlini útjára vonatkozólag **Iorga** interpellálta meg legelőször a kormányt. **Iorga** interpellációjára **Anghelescu** közoktatásügyi miniszter ezeket mondta a **Pacha**-ügyről:

— Nincsenek hivatalos értesüléseim, de az újságokban én is olvastam, hogy **Pacha** püspök egy németpárti képviselővel, **Kräuter** Ferenc ural együtt meglátogatta **Hitler** kanceliárt. **Ami Kräuter** képviselőt illeti, az ő dolgaiba nem lehet semmi beleszólásunk, nem érdekel minket, hogy mit csinált, ami azonban **Pacha** püspököt illeti, letünk mélyből sajnáljuk, hogy megtette ezt. Várjuk, hogy hazajöjjön és felelősségre vonjuk őt, mert **Pacha** püspök a román államban tölt be magas funkciót — és mégis idegenbe ment utasításokat kérni.

Pacha Agoston dr. temesi püspök szombaton érkezett haza Németországból **Timisoarara**. A püspök hazaérkezése után a püspöki iroda útján az alábbi közleményt juttatta a kisebbségi sajtóhoz:

„A Püspök Ur unokaöccse, dr. **Kräuter** Ferenc kamarai képviselő kíséretében Németországba azzal a szándékkal utazott, hogy dr. **Berning** püspököt, ki néhány hónappal ezelőtt itt járt, meglátogassa. Alkalmul erre kiváltképpen az szolgált, hogy az új berlini püspököt, dr. **Bares** Miklóst épp most iktatták be ünnepélyesen hivatalába. A püspök jelen volt ugy a püspöki installáción, mint másnap a pápa megkoronázásának jubileumán a székesegyházban s így megismerkedett az ott jelen volt német kormányférfiakkal és több diplomatával.“

Magától értetődik, hogy a mi berlini követünket, **Petrescu Comnen** Miklós urat is meglátogatta a Püspök Ur és a követ nem talált azon semmi kifogásolni valót, hogy a Püspök Ur német kormányférfiakkal találkozott.

A püspök házigazdája, a berlini Püspök Ur tudtán kívül vette be a mi püspökünk programjába a birodalmi kancellárnál teendő látogatást.

Ez annál kevésbé tűnt fel neki, mert tavaly **Berning** püspök szintén meglátogatta a legfőbb romániai katonai és polgári hatóságokat s ezek a látogatást készségesen viszonyozták.

A berlini esetben is, miként **Berning** püspök esetében, csak udvariassági cselekedetről volt szó, amelynek senki politikai jelentőségét nem tulajdonított.“

A **Lupta** újabb nagy cikkben foglalkozik dr. **Pacha** Agoston timisoarai püspök ügyével. Kifejti, hogy bucaresti-i körökben nagy felháborodással fogadták a timisoarai püspöki iroda hivatalos kommunikéjét. Általános az a vélemény, hogy mikor dr. **Pacha** Agoston hazaérkezve, látta, hogy nemcsak a többség, de kisebbségi hívei is megdöbbenéssel értesültek **Hitler** kancellárnál tett látogatásáról s úgy a román, mint a magyar lapok visszatetszéssel irtak az ügyről, jónak látta hivatalos kommuniké formájában szépiteni Németországban elkövetett lépését. A bucaresti-i sajtó nem hisz dr. **Pacha** püspök őszinteségében.

Dr. Arnold Franck, a természet szépségeinek szerelmese, „A fehér pokol“ és a „Vihar a Montblanc felett“ c. filmek nagytudású rendezője, egy újabb filmremekkel lepte meg a világot és ez:

„S. O. S. ! Jéghegy !“

Ezernyi veszély közepette, **Grönland** legészakibb részén készült ennek a filmnek majdnem minden jelenete; csodálatosabbat ennél emberi szem még nem látott.

Leni Riefenstahl, **Gustav Diessl**, **Ernst Udet** a főszerepekben.

Bemutatja rövidesen a CENTRAL-mozgó!

Central-Mozgó: NÁPOLYI SZERENÁD. (Das Lied der Sonne). G. Lauri Volpi, a világhírű énekesnek első filmje. A többi főszereplők: Lilliane Dietz, Vittorio de Sicca, Eduard Siedel, a kitünő komikus. Kiegészítő műsorként: SZÓKE SZAKÁLL A VARIETÉBEN.

Select-Mozgó: A LEVEGŐ KIRÁLYAI. A legcsodálatosabb, legemlékezőbb repülőfilm. Főszereplői: Fredrich March, Cary Grant, Carole Lombard, Jack Oakie.

HIREK

Aszfaltbetyárnők

Budapestről jelentik, hogy a főkapitányságra az utóbbi időben több feljelentés érkezett, amelyek arról szólnak, hogy a Váci-uccában, a déli órák idején, mikor legnagyobb a forgalom, magánosan sétáló hölgyeket, elegánsan öltözött — hölgyek molesztálnak.

A névtelen feljelentések egybehangzóan úgy szólnak, hogy egy alacsony, perzsabundás nő valamelyik kirakat előtt odalépett a feljelentőhöz s azt mondta neki:

— Kísérjen el drágám, ide a cukrászdába.

A megszólított hölgyek első pillanatban nem tudták, mit akar az ismeretlen nő, jédten mondtak valamit, aztán tovább siettek. A perzsabundás azonban utánuk sietett, megállította őket s tisztességtelen ajánlatokkal lepte meg a feltartóztatott hölgyeket.

— Jöjjen fel hozzám, gyönyörű lakásom van,

— mondotta.

A rendőrségre érkezett feljelentések további során azt mondják, hogy félték az uccai botránytól, ezért nem mertek segítséget kérni a furcsán viselkedő nővel szemben, hanem futva, menekülésszerűen hagyták el a Váci-uccát.

A különös feljelentések ügyében a rendőrség megindította a nyomozást. Valószínűnek tartják, hogy mindegyik feljelentést ugyanaz ellen a nő ellen adták be.

— IDŐPROGNÓZIS: Északnyugati szél, felhőzet, egyes helyeken hó, esetleg eső és enyhe idő várható.

Oiesó tűzifa
1000 kgr. —
Lej 360.—
Cal. Victoriei 1-2.
AUFRICHT-fatelepen Telefon 69. 620

— CSAK 6 KERÜLETI KERESKEDELMIS ÉS IPARKAMARA FELÁLLÍTÁSÁT TERVEZI A KORMÁNY. Bucuresti-i jelentés szerint, a kormány megváltoztatta a kereskedelmi és iparkamarák átszervezéséről szóló tervezetét. Eszerint nem 12 kerületi kamarát, hanem csupán 6 kerületi kamarát állítanak fel, ezeknek székhelye Bucurestiben, Chisinauban (Basarabia), Cernautiban (Bucovina), Iasiiban (Moldova), Clujon (Erdély) és Timisoaran (Banat) lenne. A fenti tartományi székhelyeken lévő nagy körzetű kamarák alá tartoznának a megmaradó többi kamarák.

— Megszavazták a francia költségvetési javaslatot. Párisból jelentik: A Kamara déli ülésén Germain Martin pénzügyminiszter ismertette a kormány költségvetési javaslatát, amelynek teljes egészében való megszavazását kérte. A javaslat csak a kiadásokat fedező összes hitelek megszavazását terjeszti elő. A javaslat felett a vita a szokott módon fog lefolyni. A kormány a költségvetés bevételi tételeinek tekintetében figyelembe fogja venni a parlament pénzügyi bizottságának munkáját. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy a költségvetéssel nemcsak a pénzügyi, hanem politikai és társadalmi téren is a rend helyreállítására törekszik a kormány, mert ezt követeli Franciaország érdeke. A pénzügyminiszter előterjesztését 444 szavazattal, 140 ellenében a Kamara elfogadta.

— Antonescu igazságügyminiszter a peres eljárások gyorsításáért. Bucurestiből jelentik: Victor Antonescu igazságügyminiszter javaslatot készít elő a bírások és a peres eljárások gyorsításával kapcsolatban. A javaslatot az igazságügyminiszter még a jelenlegi ülészakban a Kamara elé akarja terjeszteni.

— Elhunyt Párisban a Kamara volt alelnöke. Bucurestiből jelentik: Vasile Poncecu, a nemzeti-parasztpárt egyik vezetőmbere operáció következtében Párisban hirtelen elhunyt. Poncecu politikai téren lelkes agitátort fejtett ki és a legutóbbi parlament kamarai alelnöke volt Pop C. István mellett.

Jön a tavasz!
Mielőbb gondoskodjék magáról!
MAUTHNER-MAG
60 éve a legjobb!
Könyv 31. sz. Nagy képes táblajegy
Ingyen és bérmentve.
EDMUND MAUTHNER
román magteremtő és mag-
kereskedelmi Rézsv. Társ. 400
ARAD.

Bulev. Reg. Ferdinand 42. Tel. 269.
Sürgönycim: Mauthnerék.

— Uj kontingentálási rendszer lép életbe. Bucurestiből jelentik: A kormány gazdasági tanácsa hétfőn este ülést tartott. Az ülés keretében megvitaták az új kontingentálási rendeletet, amelyet a közeljövőben léptetnek életbe.

— A csodagyermek tragédiája. Amerikai orvosok körökben esztendőik óta a legnagyobb érdeklődéssel figyelték egy Ole Petrosk nevű, orosz emigráns családból származó kisfiú fejlődését. A gyermek, aki most 12 éves, 4 éves koráig rendesen fejlődött, ettől kezdve azonban egészen rendkívüli képességeket mutatott fel, különösen zenei téren. A zenei tehetség olyan kivételes módon nyilvánult meg a kis gyermekben, hogy hírneves newyorki és philadelphiai muzikusok vették kezükbe nevelésének irányítását. Hét éves korában azonban Ole Petrosk szellemi adottságai teljesen megváltoztak. A kisfiú most bámulatos rajz tehetséget és festőművészeti hajlamokat árult el, úgy, hogy erre világírta festőművészek, köztük maga Gibson is tanították a gyermeket. Kilenc éves korában ismét megváltozott a csodagyermek lénye és lángelmére valló matematikai és fizikai tudással ejtette ámulatba tanárait, akik egy második Pascalt véltek benne felfedezni. Sajnálatos módon a gyermek szellemi fejlődése most tragikus fordulatot vett s a kis csodagyermeket 12 éves korában elborult elmével kénytelenek voltak tébolydába vinni. Tűzértették.

FASORSZANATORIUM Budapest, Vilma királynőt 9

— Az aradi rendőrség nagy teljesítménye. Pop C. István hétfőn lezajlott impozáns temetésének lefolyása után meg kell emlékeznünk arról, hogy annak példás megrendezésében jelentős rész jutott az aradi rendőrség szervezetének is. Az uccákon ezrével hullámoztak az emberek, a rendőrségnek az állomástól a Kulturpalotáig terjedő vonalon, majd pedig a temetőhöz vezető utcákon kellett a rendet fenntartania, kordont vonnia és egyben gondoskodni arról, hogy mindez a legtökéletesebb módon történjen. Az aradi rendőrség feladata magaslatán állott és a kisszámú rendőrlégénység valóban példás rendet tartott fenn. A megfeszített munka élén Moga Romulus dr. rendőrkezes, Iancu Traian rendőrigazgató és Ciorescu Tache szigurancafőnök állottak.

Likvidál a berlini Adlon

Berlinből írják: A világhíres Adlon-szálló, amelynek egy teljes emeletén a német nemzetgazdasági hivatal székel, felszámol. A tulajdonos, Adlon Herbert Los-Angelesbe vándorol ki, ahol a szállodát teljesen újjáépíti, még pedig teljesen a berlini Adlon mintájára...

Ne fordítottasson beavatlanokkal, mert ráfizet

Forduljon bizalommal:

TEODOR SELAGIAN

magyar- és német hites tolmács és fordítóhoz, aki a leghelyesebben fordítja és hitelesíti minden köz- és magánokiratát, valamint az egész kereskedelmi levelezését is
Cím: Kereskedelmi Iskola, földszint, balra első ajtó. (A Kulturpalota mellett). 618

— A Hellas-bál szépségversenye. A Hellas-bál őszinte sikeréről lapunk legutóbbi számában részletesen beszámoltunk. Az elegáns, fényes keretek közt szombat este lezajlott táncestély a legszebb estélyi toalettek valóságos revü-kiállítása volt. Amely szép, elegáns és vidám hölgyet már régen nem láttunk együtt, mint a Hellas-bálon. A hajnali órákban szépségverseny is volt, amelynek eredményeként a Hellas bálkirálynője Sonnenwirth Nusi oradeai urilány lett, míg a második díjat Kohler Lonci nyerte el. A boldog győzteseket a megjelentek őszinte gratulációkkal halmozták el.

Manoilescu Mihály aradi előadása

A Moise Nicoara-licum zsúfolásig megtelt termében tartotta meg vasárnap délután az Országos Mérnökegyesület aradi csoportjának rendezésében érdekes és szellemes előadását „Uj idők — uj állam” címen Manoilescu Mihály volt miniszter, a Banca Nationala volt kormányzója. Manoilescu Mihály mindenképp előtt Pop C. István emlékének áldozott kegyeletteljes szavakkal, majd pedig áttért beszédének tulajdonképpeni tárgyára, amelynek lényege a korporációs állam szükségességének hangsúlyozásában foglalható össze. Az előadó a múlt, valamint a jelen történelmi és gazdasági eseményeit boncolgatva arra a konklúzióra jutott, hogy a népek nagy versenyében csak az a nemzet állhatja meg helyét, amely átérzi a mai idők céltudatos szervezést követelő nagy szavát.

Meg kell szüntetni a parlamentáris rendszert — mondotta — és meg kell szervezni a korporációs államot, amely az egyes foglalkozási ágak csoportosítása,

hogy a különböző korporációkból megszerveze a gazdasági és a kulturális élet két nagy korporációját. Manoilescu a Mussolini és Kemal pasa által elért eredményekre hivatkozott, egyben kijelentette, hogy ő sem nem faszista, sem pedig hillerista, de hűve és hirdetője az alkotmány módosításának, még pedig olyképpen, hogy az általános választójogot a korporációs rendszer bevezetésével helyettesítsék, mert a Ma problémáit nem az emberek, hanem az intézmények leváltásával lehet csak megoldani. Manoilescu előadása már csak politikai érdekessége miatt is általános érdeklődést váltott ki.

— Halálozás. Rozgonyi Alajosné szül. Jablonszky Vilma ny. ig. telekkönyvvezető neje f. hó 19-én elhunyt. Temetése f. hó 20-án, d. u. 5 órakor Muraselen a gyászházból történik.

— Feketeszesz-panama Debrecenben. Debrecenből jelentik: A pénzügyi hatóságoknak nemrég sikerült egy nagyobb szabású feketeszesz-panamát felfedezni a Nyírségben. Tudomásukra jutott ugyanis, hogy Berkovics Miksa és fiai a nyírábrányi mezőgazdasági szeszgyárból feketeszest, vagyis adózatlan szeszt hoznak forgalomba. Kiderült, hogy jóval többet termeltek, mint az ellenőrző szeszóra azt mutatta és a többletet az óra alatt idő elrejtett külön csövön vezették el távolabbi helyre, ahol azt felfogták. A kincstár kára 419.000 aranypengő, amiért 3.350.000 pengő pénzbüntetés fizetendő. Ezt az összeget bekebelezték Berkovicsék ingatlanaira.

— Akiknek a szív működése rendetlen, erőlködés nélkül úgy érhetnek el könnyű székelést, ha naponta reggel éhgyomorral megisznak egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.

— Ordelt Lászlóné ravatalára koszorúmegváltás címén a Szentgyörgyi-cég a mai napon 200 lejt juttatott kiadóhivataunk utján az aradi Kereskedelmi Testülethez, amely az elaggott kereskedők jótékony alapjára fordítja a nemes adományt.

— Ma az alatti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

VCJTEK: Bulev Regina Marta.

BFRNAT: Lángá Gará (vasutállomásnál)

DANCIU: Piata Mihai Viteazul.

BERGER: Calea Saguna.

Menza-WIZO jelmez-bál folyó hó 24-én a Fehér Keresztben

A milliók vártában . . .

mindenki készülődik

az Állami Osztályosorsjáték 5-ik osztályának huzására

5,000.000 Lei, 3,000.000 Lei, 2,000.000 Lei, 1,000.000 Lei-es nyereményekkel és egy felosztható 5,000.000 Leles nagy jutalommal. Legszerencsésebb esetben 10,000.000 Leles nyeremény kerül ki a szerencse kerékből

1934. február 22-től 1934. március 26-ig.

Megujította sorsjegyét a döntő fontosságú huzásra? Vásárolt új sorsjegyet, ha azt az előző osztályokon elmulasztotta?

Főelárusító: **BANCA ILIESCU Arad, Str. Bratianu 3.**

GOLDSCHMIDT-BANK szerencséseje hagyományos

Szerencsése csak akkor **Sándor Iván és Társánál vesz** Bulev. Reg. Maria

A „Banca Romana” bucuresti főkölektor sorsjegyeit Aradon a Wagons Lits-Cook Menetjegyiroda árusítja, a Minorita-palotában.

Társadalombiztosítási rendszer

bevezetését kéri az aradi Munkakamara a magántisztviselők nyugdíjának szabályozására

Az aradi Munkakamara egyes szekciói vasárnap délelőtt tartották rendes havi ülésüket, amelyen a kamara oradeai tagjai is megjelentek. Ugy az iparos-, tisztviselő-, mint a munkásszekció tiltakozott az aradi Munkásbiztosító Pénztár tanácsának feloszlatása ellen. Mindhárom szekció elhatározta, hogy a munkásbiztosító pénztárakról szóló törvény módosítását kéri, még pedig oly módon, hogy a pénztárak teljes autonómiáját megvalósítsák és az igazgatóságot, a tisztviselőket, valamint az orvosokat a tagok válasszák.

Az iparosszekció Coroban Stefan elnökle alatt ült össze és a betegsegélyező pénztár problémája mellett, a tanonckérdéssel is foglalkozott. A szekció a munkanélküliség és a kontárság terjedésének megakadályozása végett, azt kívánja, hogy minden iparos két segéd mellett csak egy inast, öt segéd mellett három és 10 segéd mellett 4 inast tarthasson.

A tisztviselőszekció Rozvan Titus elnökle alatt ülésezett. Az elnök közölte a tagokkal, hogy a munkásbiztosító pénztárakról szóló törvény módosításával kapcsolatos kívánásokat memorandumban foglalták össze és azt eljuttatták a minisztériumhoz. Bejelentette az elnök, hogy a szekció ehhez intenzívebb ellenőrzést fog gyakorolni a vasárnapi munkaszünet és az előirt munkaidő betartása fölött. Foglalkozott a szekció a kereskedelmi utazók helyzetével is és a timisoarai kereskedelmi utazók egyik átiratát tanulmányozva, elhatározta, hogy kérni fogják, hogy a kereskedelmi utazókat ezentul szintén magántisztviselőknél tekintsék és úgy a szabadságra, mint a felmondásra vonatkozólag ugyanazokat a jogokat biztosítsák számukra, mint amelyeket a tisztviselők élveznek. A kamara interveniálni fog annak érdekében, hogy országos vásárok esetén, amikor az üzletek vasárnap is nyitvartartanak, az alkalmazottak rotáció útján, hétköznap kajanak munkaszünetet. Szóba került a magántisztviselők nyugdíjkérdése is és a szekció elhatározta, hogy ennek a kérdésnek megoldását társadalombiztosítás útján fogja kérni.

A munkásszekció Vostinár György elnökle alatt elhatározta, hogy országos akciót indít a munkásbiztosításról szóló törvény módosítása érdekében. Az elnök bejelentette, hogy a munkaügyi minisztérium kérdést intézett a kamarához, hogy kívánja-e, hogy a pincésesség gyakorlást, — úgy, mint az ó-királyságban — ipari képzettséghez kössék. A szekció úgy döntött, hogy elfogadja a minisztérium javaslatát.

— Anglia főpecsétőre Berlinben. Berlinből jelentik: Ezen angol főpecsétőr hétfőn este megérkezett Berlinbe. A Friedrichstrassei állomáson Frohwein titkos tanácsos és von Plessen követségi tanácsos fogadták a külügyminisztérium képviselőjében. Ezen az Adlon-szállóban szállt meg. Kedden az angol előkelőség Neura th báró birodalmi külügyminiszterrel fog tárgyalni, akinek délelőtti vendége is lesz. Berlini tartózkodásának idejét még nem lehet tudni. Szerdán este a berlini angol követ ad vacsorát Eden tiszteletére.

— Nesselrode báró ügye az aradi törvényszék előtt. Az aradi törvényszék első szekciója hétfőre tüzte ki tárgyalásra báró Nesselrode Károly oradeai törvényszéki bíró perét, amelyet több oradeai bíró ellen indított. Tekintettel arra, hogy az ügy dossziéjában nem találtak írásos delegációt, amely az aradi törvényszéket bízta meg az ügy letárgyalásával, az első szekció tanácsa ma elhárította magát az illetékességet s a dossziét vizsgálta Oradeára.

— Fényképalbum Pop C. István temetéséről. Pop C. István temetésének egyes mozzanatairól Sándor Jenő ismert aradi fényképész, az Aradi Közlöny fotóriportere felvételek egész sorozatát készítette, úgy a Kulturpalotában, mint azon az utvonalon, amelyen a gyászmenet végighaladt és a temetőben. A fényképekből Sándor Jenő albumot állít össze, amely megőröki ennek az Arad történetében példa nélkül álló, impozáns végtisztességnek egyes jeleneteit. A képek egy részét az Aradi Közlöny fiók-kiadóhivatalának kirakátaban állítjuk ki.

Fokozat

— A nővérem özvegyemberhez ment férjhez, aki hegedün játszik és négy gyermeke van. Tudsz valami rémesebbet elképzelni?
— Hogynel. Egy trombita és hat gyerek.

— Az aradi Izraelita Jótékony Nőegylet az egyesület nemes céljaira kedden este a „Dacia”-kávéház éttermében társas tea-estélyt rendez, melyen találkozt fog adni egymásnak Arad előkelő társadalmá. A tea-estélyen mindössze 30 lejért lehet résztvenni s ebben az összegben benne foglaltatik egy étlap szerinti kitűnő vacsora, ami magában is nagy kedvezményt jelent. A vacsoránál Glausius Tibor népszerű jazz-zenekeara játszik és a vacsora után is ez a nagyszerű zenekar szolgáltatja a divatos jazz-slagereket a reggelig tartó táncchoz.

— Az AMTE táncdal egybekötött ismerkedési társasvacsorája alkalmával rendezett szépségverseny eredményei: Hölgyek részére: I. díj: Buchbinder Arminné. Leányok részére: I. díj: Csató Bözsike II. díj: Szabó Gizike. III. díj: Páll Berta.

— A Wizo mai előadása „Könyvek a máglyán” című ciklusának első száma lesz. Az előadássorozatot a modern irodalom legkiválóbb képviselőivel foglalkozik. Ma Szántó Szeréna bevezeti a ciklust és Ilja Ehrenburg műveivel foglalkozik. Kérjük a látogatókat, hogy pontosan 6 órakor jelenjenek meg.

— Aradi teológusok művészestélye Lipován. Szombaton, február 17-én az aradi teológusok nagyszabású művészestélyt rendeztek Lipován a Japár-szálló tarmében. A rendkívül jól sikerült művészestélyen Lipova és Radna román intelligenciája teljes számban megjelent és nagy figyelemmel élvezte végig a nivós műsort. Egy vallásos himnuszt a teológusok énekkara adott elő sok felkészültséggel, majd Lucaciu István megnyitó beszéde után két szavaltat és egy karének előadása után a teológusok műkedvelő gárdája előadta Viorel Florutiú rendezésében az „Un baiat de viata” című 3 felvonásos komédiát, melyben Uria Aurel, Impy Oprean, Laichie György, Herczeg Baby, Muntean Mircea, Ardelean Silvy, Butoiu Costica, Ponta Lucia, Margea Valy és Balosiú Todor játszottak kiválóan jól, sok ambícióval és rutinnal. A közönség sok tapsal honorálta a lelkes gárda fáradozásait és tudását. Előadás után tánc volt, melyhez a zenét jazz-zenekar szolgáltatatta. A tánc alatt serpentincsatát és szépségversenyt rendeztek nagy siker mellett. A megjelent közönség a legjobb hangulatban maradt együtt a késő reggeli órákig. A művészestélyen megjelent Suciú Traian főszolgabíró és Lipova több közéleti személyisége.

— Akik semmit sem ígérnek és mégis mindent adnak. Kaptuk a következő sorokat: „Kérjük Önöket, sziveskedjenek nagyszámban olvasóbaruk mulatni vágyó tagjaival közölni, hogy mi nem ígérjük nekik a trójai falovat a benne rejtőző Hellénekkel, nem ígérünk magas jutalmat Roosevelt devalorizált dollárjaiban, sem a drága francia pezsgők gőzéből kiemelkedő pikáns midinetet, hanem ötleteinkkel, jó borainkkal és vidám kedélyünkkel szerzünk nekik egy feledhetetlen, kellemes estét február 24-én este a magyar ifjúság által a Magyar Otthonban tartandó álarcosbálon.

— A „Der Deutsche Rundfunk” legújabb száma változatos, érdekes tartalommal jelent meg. Cikket közöl a faszczizmus és futurizmus viszonyáról a bajor állatkertről, híres emberek anyjáról, a Rundfunk estélyéről, a német kolóniák életéről, ezenkívül egyéb aktuális dolgokról. Kimerítő, részletes rádióműsört közöl a Deutsche Rundfunk, amely Európa legerősebb rádió-szaklapja. Szakcikkék és Werner E. Hintz legújabb folytatásos regénye képezik még a Rundfunk tartalmát.

JURANIA TELEFON: 480.

MA, kedden 5, 7 $\frac{1}{2}$, 9 $\frac{1}{2}$ órakor olosó helyárrakkal

JAN KIEPURA

legszébb angol filmje

AZ ÉJSZAKA DALA!

D. u. 8 órakor utójjára 6 lejes átlagnyelvűekkel

TIED VAGYOK REGGELIG!

JENNY JUGO — HERMAN THIMIG.

Jön: PAT és PATACHON

beszélő premierje.

Pop C. István utolsó levele

Pop C. Istvánt, akit hétfőn egy országgyűlés kísérte ki utolsó útjára, politikai és államférfiúi pályafutása a kisebbségi problémával jegyezte el elválaszthatatlanná. Mint kisebbségi nemzeti érdekekért megalkuvás nélkül harcoló politikus került az egykori magyar parlamentbe és amidőn ideáljait elérte, mint többségi politikus, a közélet kisebbségi padsoraiból a többségi miniszteri bársonyszékbe is magával vitte mindazt az államférfiúi tapasztalatot, amit a saját kisebbségi küzdelmei során szerzett. Erre az államférfiúi bölcsességre utalt a képviselőház országos nyilvánossága előtt Willer József dr. magyarpartii képviselő is, aki az Országos Magyar Párt nevében mondott gyűlésbeszédet Pop C. Istvánról. Willer József dr. a Magyar Párt nevében többek között ezeket mondotta:

— Mint a hajdani politikai ellenfél képviselőjének, szomorú, de tisztességes kötelességem, hogy a románok nagy harcusa után elküldjem a magyarság utolsó üdvözlését. Pop Cicio István dr. bátran harcolt nemzete eszméiért, de cölhoz érve, bölcs gesztussal kidobta szívéből a gyűlöletet és elítélést a tegnapi ellenféllel szemben.

— A nagy halott követendő példaképpen álljon minden kisebbségi politikus előtt. Azok az évek pedig, melyeket ebben az ülésteremben vele együtt töltöttünk el, maradjanak meg emlékezetünkben, mint egy tiszta lélek emberséges magatartásának tanúi.

Az elhangzott kegyeletes szavak igazságát senki sem vonhatja kétségbe, aki csak ismerte Pop C. István egyéniségét és politikai bölcsességét. Halála után került nyilvánosságra az egyik bucuresti-i napilap hasábjain az elhunyt Pop C. Istvánnak egy levele, melyet Comsa Gy. Gergely dr. aradi görögkeleti püspökhöz intézett abból az alkalomból, hogy Aradon is megalkult a revízió-ellenes liga. Az elhunyt államférfi szükségesnek érezte, hogy betegágyában is tollat fogjon és négy pontban összefoglalva formulálja meg mindazokat a kívánságait, amelyeknek figyelembevételére kérte a püspököt, mint a hazafias liga egyik legfőbb aradi irányítóját. Ez a levél Pop C. István politikai testamentumának tekinthető, amilyenre jellemző az elhunyt politikus törlhetetlen hazaszeretetére és fáradságot nem ismerő energiájára. Am egyben

történelmi erejű dokumentuma marad Pop C. István kisebbségpolitikai felfogásának is, amelyet levele 2. pontjának elején az alábbi hírszerű fordításban visszaadott soraiban hagyott hátra:

„2. Szükségesnek tartom annak kihangsúlyozását, hogy ez a Liga nem irányulhat a kisebbségek ellen. Minden egyes állampolgárnak ugyanolyan jogai és kötelességei vannak, azokat azonban, akik az államintegritása és egysége ellen működnek, egyszerűs mindenkorra kitaszítjuk a nemzet kebeléből”.

Pop C. István kisebbségpolitikai végrendeletét nyilván megszívlelik mindazok, akikre gondolt a bölcs örökhagyó, amidőn a fenti sorait leírta. Mi Pop C. István emlékének és a magunk kisebbségi igazának teszünk eleget, amidőn följegyezzük egy elhúzózott bölcs ember és nagy politikus sorait, amit rólunk nemzetének örökségül hagyott.

Az „Aradi Közlöny” Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu“-val szemben (Str. Regalan.)
Calea Victoriei, Picadilly-kávéházzal szemben.
Calea Victoriei és Bulevardul Academie mindkét sarkán.

„Athene Palace” szállodával szemben levő sarkokbódében.

„Grand Hotel”-lel szemben, a főposta sarkán.

Mărcuș Mihály dr.: „Áprilisban megkezdik az aradi viadukt építését”

Nincs már remény az aradi Kereskedelmi és Iparkamara megmentésére — Szakembereket jelöl a liberálist a községtanácsok választására

Pop C. István temetésére érkezett vissza Aradra Marcus Mihály dr. kamarai alelnök, az aradmegyei liberális párt elnöke. Az Aradi Közlöny munkatársának kérésére Marcus dr. az alábbi nyilatkozatában számolt be a nagypolitika aradi vonatkozású eseményeiről:

— A megyei liberális tagozatok elnökei — mondta Marcus Mihály dr. — elutazásom előtt Bucurestiben értekezletet tartottak, amelyen a szak kamarák csökkentéséről szóló törvényjavaslat rendelkezéseit tárgyaltuk. Az értekezleten nyert információim szerint a törvényjavaslat nem ad helyet a szakkamarák tervbevett létszámának növelésére irányuló javaslatnak, sőt inkább csökkenésre van kilátás. Ugyalászik, hogy minden reményt fel kell adnunk az aradi Kereskedelmi és Iparkamara megmentésére vonatkozólag, mint ahogy a Munkakamara intézményének sorsa sem

biztos. Ezzel szemben most már biztosítva van az aradi Mezőgazdasági Kamara fennmaradása.

— A gradistei vasuti viadukt ügyében azt hiszem örömhírként szolgál az a tény, hogy magam tekintetem meg a CFR vezérigazgatóság az újjáépítési terveket. Ugy tudom — mondta Marcus Mihály dr. — hogy a viadukt átépítési munkálatait a CFR már a jövő hónapban megkezdte.

A közelgő községi választásokkal kapcsolatos kérdéseinkre a liberális párttagozat elnöke a következőket mondta:

— Minden jel arra vall, hogy a községi választásokat a kormány áprilisban írja ki. Aradon és a megyében mi politikamentes listákat kívánunk összeállítani, mert az a szempont vezet bennünket, hogy községtanácsainkban szakemberek és hivatott községi vezetők dolgozzanak a községek felvirágoztatásáért.

Kettős szerelmi dráma Timisoarán

Egy hadnagy kétszer rálőtt szerelmére, majd a fegyvert önmaga ellen fordította. Életben maradnak a dráma hősei

Timisoaráról jelentik: Szombaton revolverlövéses verték fel a Jenőherceg-ucca csendjét. A 6. számú házból hangzottak el a lövések és a még néptelen uccán nyomban hatalmas csődület támadt.

Cinciu Joan, a tüzérségi iskola 25 éves hadnagya, revolveréből két lövést adott le Keresztury Juci 23 éves leányra, akinak már hosszabb ideje udvarolt, majd önmagát lőtte fölé.

Keresztury Juci, Keresztury János nyugalmazott vasutas leánya, az E. K. Thomas-féle kalapgyár alkalmazottja és három év óta lakik a Jenőherceg-ucca 6. számú házában. A ház több lakójánál lakott albérlésben ezen idő alatt és az egész házban, mint csendes természetű, rendes leányt ismerték. A házbeliek tudták, hogy Keresztury Jucinak állandó udvarlója van és arról is tudni vélték, hogy ennek a szerelme házasság lesz a vége. Körülbelül három hónappal ezelőtt a leány megismerkedett Cinciu Joan hadnaggal, aki hevesen ostromolta a leányt, azonban a házbeliek szerint a leány nem szívesen fogadta a hadnagy udvarlását és többször hivatkozott arra, hogy állandó udvarlója van.

Tegnap délelőtt Keresztury Juci egy esküvőn vett részt, ahol hirtelen rosszul lett, szívgörcsöket kapott. Amikor valamivel jobban lett, ismerősei hazakísérték és a leány bement szobájába. Lakásadóijától egy tányér levelet kért, amit be is vittek szobájába, majd a házbeliek magára hagyták.

Később megjelent a lakásban a hadnagy és bement Keresztury Juci szobájába. A házbeliek semmi veszekedést nem hallottak a szobából, jóllehet a lányával szomszédos szobában tartózkodott a másik albérlő, Marinescu Gheorghe hadnagy, Cinciu Joan kollégája.

Fél kettőkor Marinescu hadnagy gyors egymásutánban több revolverlövést és zajt hallott a szomszéd szobából. Azonnal az ajtóhoz sietett, de azt zárva találta. Néhány másodperc múlva kinyílt az ajtó és Keresztury Juci lépett ki rajta, véres arccal és kezekkel. A szobában pedig eszméletlenül feküdt Cinciu hadnagy.

A lövések az egész házat felverték és mindenki Kozmáné lakásába sietett. Müller Ferenc házfelügyelő értesítette a mentőket, akik néhány perc múlva megjelentek a helyszínen. Megállapították, hogy az egyik golyó Keresztury arcán hatolt be az orrító mellett és belül az arccsontban akadt meg, a másik golyó bal kezének negyedik és ötödik ujja között a csontot furta keresztül. A hadnagy sebesülése már súlyosabb volt. A golyó a jobb halánték felett hatolt be és a koponya bal felső oldalán jött ki. A mentők mindkettőjüket a katonai kórházba szállították, ahol a hadnagyot azonnal

ápolás alá vették, míg a leányt a mentők a segélynyújtás után a Bega-szamatóriumba szállították.

A katonai kórházban Sima dr. és Cioran dr. főhadnagy-orvosok azonnal műtétet hajtottak végre a hadnagyon és megállapították, hogy a golyó az agyat nem sértette meg. A golyót a sebből eltávolították és a hadnagy, az orvosok véleménye szerint, már túl van az életveszélyen.

Mateescu István

lett az aradi Munkásbiztosító Pénztár interimárbizottsági elnöke

Ma délután hat órakor alakuló-ülést tartott az aradi Munkásbiztosító Pénztár néhány nappal ezelőtt kinevezett interimár-bizottsága. Mint ismeretes, a munkaügyi minisztérium közel három hónappal ezelőtt feloszlatta az aradi Munkásbiztosító Pénztár igazgató-tanácsát. Az új interimár-bizottságot a minisztérium csak az elmúlt héten nevezte ki és a közben eltelt idő alatt az aradi betegsegélyző ügyelt teljes felelősséggel annak igazgatója, Platos János vezette. Platos igazgató ezen idő alatt bizonyosságot tett arról, hogy nemcsak jó hivatalnok, de teljes egészségében átérzi azt a missziót és fontos szerepet, amelyet a Betegsegélyző Pénztárnak be kell töltenie.

Az interimár-bizottság kinevezéséről szóló okirat vétele után Platos János azonnal intézkedett, hogy az új bizottság összeüljön és az interimár-bizottságot hétfő délután hat órára hívta össze. A mai ülésen Platos igazgató ismertette a bizottság kinevezéséről szóló miniszteri rendeletet, majd pedig a tisztikar megválasztására került a sor. Az interimár-bizottság elnökévé a tagok egyhangúlag Mateescu Istvánt, az aradi Kereskedelmi és Iparkamara elnökét, a villanygyár vezérigazgatóját választották meg. Az interimár-bizottság alelnöki tiszttségét Stefanescu Astra-gyári nérnökkel töltötték be. A nyugdíjbizottságban Shapira Emánuel, az Astra-gyár vezérigazgatóját és Hoffmann, a Patria-favállalat fősztviselőjét választották be. A választások megtörténte után Mateescu elnök köszönetet mondott az iránta megnyilvánult bizalomért, majd pedig az ülést berekesztette.

Itt írjuk meg, hogy azok a hírek, amelyek szerint az aradi betegsegélyző elnöki igazgatóságát a minisztérium azért oltatta volna fel, mert a költségvetési összeg előlirt negyven százalékánál többet költött, levedésen alapulnak. Az Aradra leérkezett elosztató végzés indokolást nem tartalmazott a miniszteri rendelet indokolása, még nem került nyilvánosságra.

Auto-motor szerszámok nagybani áron **szerezhetők be** Kálmán A. R.-T.-nál Arad

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Fontos újításokat tartalmaz az új adótörvény

Harminc százalékkal csökkentik a tisztviselők és nyugdíjasok adóalapját, de pótdadót mindazok fizetnek, akiknek évi jövedelme hétezer lejnél nagyobb — Csak a földbirtokosok és kisiparosok adicióális adóját csökkentették — Eltörlik az ipari épületek külön adóját

Lapunk vasárnapi számában jelentettük, hogy az új adótörvények előkészítésével foglalkozó bizottság a napokban befejezte működését és az általa szerkesztett tervezetet elküldte a törvényelőkészítő-bizottsághoz, amely az alkotmányosság szempontjából felülvizsgálja és azután mint kész törvényjavaslatot fogja nyilvánosságra hozni. A tervezet első részét vasárnap közöltük, alább pedig megismertetjük azokat a nagyfontosságú részleteket, amelyek ezideig nem kerültek nyilvánosságra és amelyek az ország egész lakosságát igen közelről érintik. A tervezetből sajnálatosan állapítható meg, hogy az április elsején életbelépő új törvények megváltoztatják ugyan a jelenleg érvényben levő adótörvényeket, de a tehercsökkentés nem valósul meg a remélt mérvben. A törvénytervezet eltörli ugyan a globális (összjövdelmi) adót, azonban ahelyett pótilletéket rendszeresít az egyenesadó alá vont jövedelmek után és míg a globálisadó az évi 20 ezer lejen aluli összjövdelmet mentesítette, addig az új törvényjavaslat 9. paragrafusában a pótdadómérséklést csak 7 ezer lej évi jövedelemig tervezi. Az évi 7000 lejen felüli évi jövedelem már pótdadó alá esik. A javaslat főbb rendelkezéseit az alábbiakban ismertetjük:

A törvényjavaslat első paragrafusában kimondja, hogy a mezőgazdaságból, a házak jövedelméből, az ingó jövedelemből, a kereskedelmi, ipari és más magánvállalkozásból és foglalkozásból keletkezett jövedelem adója, valamint az összes adicióális és utadó leszállítandó, illetve az alábbi kulcs szerint állapítandó meg:

A földbirtokosok 6 százalékkal állami jövedelmiadót, a földbérlők 7 százalékat, a külföldi (abszcentista) birtokosok évi 24 százalék, az erdőkitermelők 8 százalék, a kiltott erdőterületek tulajdonosai 15 százalék évi adót fizetnek a jövedelmük után. Az abszcentisták ezenkívül még a jövedelmi adóalapjuknak 3 százalékát vármegyeyei, 2 százalékát községi, fél százalékát mezőgazdasági és 2 százalékát utienntartásra adicióális adóként is kötelesek fizetni.

Radikális intézkedések

A házak után a román állampolgárok 10 százalék jövedelmi adót, 2 százalék vármegyeyei, 5 százalék községi és 2 százalék utadó fogynak fizetni, ez utóbbi három tételt mint adicióalét. A külföldiek a házi jövedelmük után 20 százalék adót fizetnek. A fenti adókat tehát az ingatlanok jövedelme után vetik ki.

Az ingó jövedelméből a részvénytulajdonos évi 12 százalékot, a bankbetét után 10 százalékot fizet akkor, ha a betétet legalább három hónapig tartja bent a betevő, de ha három hónapon túl hagyja az intézetben, akkor évente csak 5 százalék adót fizet. A készpénzkihitelezések jövedelme után évi 8 százalék az adó. A kereskedelmi cégek 9 százalékot, a nagyiparosok 7 százalékot és adicióális adóban a vármegyeyeknek 2 százalékot, a községeknek ugyanannyit, a Kereskedelmi és Iparkamaráknak egy százalékot, utienntartásra pedig 2 százalékot fizetnek. A bankok jövedelmük után 11 százalékkal adóznak és adicióális adót is fizetnek.

Egyéb ipari és kereskedelmi stb. foglalkozás után az alábbi százalékat tervezik: szabad-

foglalkozásuak (ügyvédek, orvosok, mérnökök stb.) 5 százalék, kézműkisiparosok 7 százalék, e mellett pedig adicióális adóban jövedelmük egy százalékát a vármegyeyeknek, 2 százalékát a községeknek, 0.30 százalékát a Munkakamaráknak és 2 százalékát utienntartásra fizetik. A művészek, színészek, artisták stb. jövedelmük 4 százalékát és azonkívül 0.30 százalék munkakamaraí illetéket is fizetnek.

A jövedelmi pótdadó megjelölései

A globális (összjövdelmi) adó 1934. április 1-től megszűnik, de helyette a jövedelmiadó után pótdadót kell fizetni, még az olyan jövedelmek után is, amelyek azelőtt nem adóztatottak meg. Ez a pótilleték csak a fizikai személyek jövedelmére áll fenn, az 58. szakaszban felsorolt kivételekkel. A pótdadó kiszámítása ugyanúgy történik, mint az egyenesadónál és az adómentesség megállapítása is azonos azzal. Ezt a pótdadót az egyenesadó alá tartozó jövedelmek után fogják kivetni, de csak az egyenesadó összegének levonása után maradt összegre.

Örvendetes, hogy az új törvénytervezet 4. szakaszának b) pontja (második bekezdés) szó szerint ezeket tartalmazza: „A fizetésekből és nyugdíjakból járó jövedelem: az adókiivetésnél 30 százalékkal leszállítandó”.

„Tehát a nyugdíjból és a fizetéséből 30 százalékat leszállítanak és az így lecsökkentett összeg után vetik ki az adót.

A következő bekezdés kimondja, hogy a belöldi pénzügyintézeteknél levő betétkamat után pótdadót nem kell fizetni.

A magánkereskedelmi cégek (nem részvénytársaságok) pótdadóját ugyanúgy számítják ki, mint az adicióális adót, tehát az adóalap megfelelő százalékát rójják ki pótilletékgyanánt. Ez azokra vonatkozik, akik az egyenesadó-törvény 39. paragrafusában alá tartoznak. Ez a törvénytervezet szintén előírja a befizetett adósságok kamatainak a jövedelmi alaplól való levonását, de még más levonásokat is akceptál. Az ezekre vonatkozó kérvényeket és okmányokat minden évben május 15-ig kell a pénzügyigazgatóságokhoz benyújtani.

Akik a levonások következtében jövedelmiadót nem fizetnének, azokra kimondja a tervezet, hogy jövedelmük után 2 százalék külön adóilletéket fizetnek. Ez a pótdadó mindazokra fennáll, akiknek egész évi jövedelme a 7000 (hétezer) lejt meghaladja. A pótdadó az összes ingó jövedelmek egységesítéséből előálló jövedelmi adónak legfeljebb 3 százaléka. Ezt úgy számítják ki, hogy a bruttó (teljes) jövedelemből levonják azt az összeget, amit egyenesadóban kivettek, az így kiszámított összegnek még 10 százalékát is levonják és csak az ez alapon kltározott nettó (tiszt) összeg után számítják a pótdadót, amely évi 3 százaléknál magasabb nem lehet.

Az április 1-én kezdődő 1934-35. évre járó kereskedelmi, ipari és más önálló jövedelmek adójának megállapítására nem lesz új kivétel, hanem az 1933-34. évben megállapított adót írják elő. Április 30-tól május 30-ig, tehát 30 nap alatt ugy az adózó, mint a pénzügyigazgatóság fellebbezést adhat be az így megállapított adó ellen.

A gyári és más ipari épületek után (egyenesadó 15. szakasza) a jövőben nem kell adót fizetni, mert azt belefoglalják az új adótörvény alapján megállapítandó jövedelemből és azzal együtt vetik ki ezt is. A részvénytársaságok minimális adójának Koefficiensét leszállítják, az iparvállalatoknál egy százalékra, a többiekénél pedig 2 százalékra.

A csehkorona új hivatalos ára 4.10-4.13 lej

A Nemzeti Bank táviratilag közölte az új árfolyamot a jegybank aradi fiókjával. — Az arany nagymérvű áramlása Európából — Északamerikába

Amint már jelentettük, a cseh kormány 16.6 százalékkal leszállította a korona hivatalos árfolyamát, ami miatt a csehszlovák gazdasági élet izgalmai még mindig nem csillapultak le. A legnagyobb pénzügyintézetek, iparvállalatok és gazdasági érdekképviseletek sehogysem akarnak belenyugodni abba, hogy a csehkorona értékét a kormány ilyen magas százalékkal csökkentse. A nemzetközi pénzpiacon is zavarokat idézett elő ez a radikális intézkedés, amely miatt a csehkoronát a svájci és más hivatalos tőzsdéken még mindig nem jegyzik. A kisanant másik két állama, Románia és Jugoszlávia is meglepetéssel fogadták ezt a reformot és ragaszkodtak ahhoz, hogy Csehszlovákia a lejre és a dinárra is alkalmazza a fenti felárat. A Román Nemzeti Bank megállapította a csehkorona új árfolyamát, amely az eddigi 5.10 lej helyett 4.10-4.13 lej és ezt a határozatát táviratilag közölte aradi és más fiókjaitól. Mától kezdve tehát a csehkorona mindnem 1 lejjel olcsóbb. Az új árfolyam 50 millió lej hasznot jelent azoknak a romániai importőröknek és más vállalatoknak, akik összesen körülbelül 500 millió lejjel (százmillió csehkoronával) tartoznak a csehszlovákiai exportvállalatoknak a hozzájuk szállított árukért.

Egyébként a bucaresti-i pénzpiac forgalma az utóbbi napokban normális volt. Nagy érdeklődéssel kísérik a külföldi hitelezők szakértőivel megindult tárgyalásokat. A szakvizsgálat eredményét a hitelezőknek Bucarestben tartózkodó megbízottjai pár nap múlva nyilvánosságra hozzák. Valószínű, hogy az 1934-35. pénzügyi évben az államadósságok fizetése ugyanúgy fog történni, mint a tranzfermora-tórium kezdete óta. Slavescu pénzügyminiszter a külföldi hitelezőkkel való közvetlen tárgyalások megkezdése céljából március 15-én Párisba utazik és reméli, hogy három hét alatt új megegyezést köt az összes külföldi államadósságok fizetésére.

A világpiacon még mindig az aranyvásárlás eseményét tartják izgalomban. Amerika legutóbb rávetette magát az európai államok nemzetli bankjainak aranyára és óriási vásárlással csökkentti azt. Az elmúlt héten hatalmas aranyszállítmányok indultak az Északamerikai Egyesült-Államok felé. A francia Nemzeti Bank aranykészletéből háromnegyedmillió frank, a hollandiai jegybank tartalékából pedig 50 millió holland forint értékű aranyat sikerült Amerikának megvenni és azt most New Yorkba szállítja. A Nemzetközi Fizetések Bankja aranyclearing-osztályt létesít a horribilis aranytőkeáramlás megakadályozására, ez a terv azonban féltékeny nem valósulhat meg.

A hivatalos deviza-árfolyamok. Zürichi nyitás: Bucaresti 3.05, Berlin 122.32 és fél, New-York 3.12, London 15.90, Páris 20.37 és fél, Prága (nem jegyezték), Belgrád 7, Bécs 73.33 (magánkurzus 57.10).

